

ТУРЦИЯ

—○○—

ВЪСТНИКЪ ЗА ИНТЕРЕСНИ НА НАРОДЪТЪ.

—○○—

ТУРЦИЯ излязува сѣка сѣбота. Годишната цѣна за въ имперіята по царската поща, е 4 бѣли мѣдиѣта; а въ имперіята, 5 бѣли мѣдиѣта. Спомоществаніята трѣбува да сѣ годишни и предплатени. Писмата които са относятъ до редакціята са надписуватъ до Н. Генюлѣча, редактора и издателя на вѣстникъ. Вѣстникъ настоятели отговарятъ за вѣстникъ. Подписката за спомоществаніята става направо въ Цариградъ—Галата при сѣщіята.

31 МАРТА (ПО НОВИ СТИЛЪ)

—○○—

14 ЗИКАДЕ 1282 ОТЪ ЕГИПТА.

 По причина на Великъ-Денъ Турция нѣма да излѣзе до недѣля.

ИСТИНСКИ ИЗВОРИ ЗА БОГАТСТВОТО НА ЕДИНЪ НАРОДЪ.

Земедѣліето, индустріята и търговіята съставятъ главните извори за богатството на народити. За да можѣ единъ народъ да са ползува отъ тѣхъ, нужно е щото оня, които управяватъ назначеніята му, да го научатъ какви сръдства трѣбува да земѣ за да придобіе тѣ извори. Единъ невѣжливъ народъ мысли че служи на интересъ си, като замѣнява златото сръбцу желѣзото, драгоценни камъни сръбцу стѣклата.

За да даждъ тѣ извори сичко каквото сѣ каждри да даждъ, съдѣйствието на народъ е необходимо. Егонизмътъ, баща на личността, разваля истинската свобода, ражда разногласіето и бѣдността; човѣколюбіето, майка на обществото, ражда свободата, съгласіето, и прави народити честити. Сѣки народъ, дѣто владѣе личността, е изложенъ на неискренности и на бѣдността. Малките капиталѣ не даватъ никакъвъ производъ, ако не сѣ събрани и управяени отъ дружини. Личната работа има сѣкога единъ бѣденъ печатъ и не принася никогѣ доволно на производителъ: работити направени отъ дружинити нѣ само принасятъ каръ на производителити, нѣ още ги насърчаватъ да усъвършаватъ постоянно дѣлата си. Отъ това постоянно търсене за по добро, са ражда конкуренціята, на която сѣ познати честити дѣйствиа.

Въ отоманската Имперія духътъ за здружяване са намира още въ запрѣно състояние. Невѣжливити извори на страната сѣ яростъ на личността. Сѣко лице иска едно позволение, единъ товаръ, едно управленіе, едно право, единъ фирманъ, една отстъпка и пр. пр. съсѣ цѣлъ да кярува за собствената си смѣтка.

Нѣманіето на здружителни духъ е навредило че отстъпникити дадени отъ правителството сѣ станали една вредѣ за нѣго и единъ товаръ за народъ. За какво послужил на първото да освободи, напримѣръ, отъ сѣко право продаваніето на мѣсото, на хлѣбътъ, на тютюньтъ и пр. пр., и за каква полза на народъ е била тая свобода? Ти направи да загуби правителството правото, което то земаше напредъ подъ име вѣдикъ и съставяше единъ важенъ клонъ отъ беглишкити приходи и направи да са въскани, въ значителни сѣразмѣрки, цѣната на сѣко нѣщо. Защо сѣщити причини, които, въ други страни произвѣждатъ спаситѣлни дѣйствиа, а са произвѣждатъ въ насъ сѣ съдѣйствиа съвсѣмъ противоположни? То е че тука продажбата на хранителни нѣща и на работи отъ първа нужностъ става пѣнъ отъ сѣки законъ надзоръ. Тѣхъ е полето отворено широко на спекуляціята за която подъ нашето небо са исповѣдва едно особено богослуженіе. Нѣй изваждами отъ сѣщіята изворъ сѣжността на кирити отъ която са упакувани сички. Кое е сѣдѣ-

ствието на това състояние на работити?

То е че занаятчіята, като не можѣ съсѣ производѣ на сѣкидневниятъ си трудъ да посрѣщѣ най неизбѣжнити си нужди и още по малко тѣ на фамиліята си, търси въ спекуляціята една печалба, която неможа да му извади занаятъ. Отъ тамъ множество на спекуланти въ бурсата, на малки сарафи, на бакали, на касани, на тютюндѣи, на лимонаджин на кѣщи за играніе, на ратан, на слугини, на курви и на хайдути. Угасяваніето на мѣстната индустрія изискваше чуждити внасянія тѣхъ щото днесъ нашиятъ пазаръ е пѣленъ съ нѣща фабриковани по вънъ. По ижеката, по която вървимъ нѣй ще стигнимъ да станамъ мухтаачъ да исками отъ чуждити страни и годзенти за обувкити си.

Нѣй, които, по географическото си положеніе и особинити добрини на природата трѣбуваше да посочимъ законъ на земедѣліето, на индустріята както и на търговіята на първиги европейски народи, напотивъ нѣй убихи чрезъ духътъ на личността гениятъ за здружяване, заронихи естественити богатства ѣи станахми смиренни платци на данѣци на чужди страни за земедѣліето, за индустріята и за търговіята.

Нашата страна нѣма освѣнъ европейски търговски кѣщи, нашето мѣсто не са употребява въ полза освѣнъ отъ чужди вънорски компании.

Нашето народонаселеніе, нашити кѣщи напуцѣтъ, първото вѣтхити си облѣкла, вторити напѣшнити си мобили (постелки) за да са постижатъ сѣ одѣжди и мобили отъ чужди страни.

Ако духътъ за здружяване не въскреси помежду ни, скоро ще са видимъ нѣй насилени да просимъ отъ чуждити страни бѣла и въздухътъ когото душмѣ, защото тоя въ когото живѣимъ ще стане скѣпъ. (М. Етоалъ д'Орианъ)

БОГАТСТВО И НЕМОТЪ

Нѣй всинца сме немотни даже и най богатѣи между насъ, когото поне нѣя наричамъ за тѣхъ, и той е немотенъ. Кой отъ насъ има нѣкоя голѣма кѣща три четире ката? кой отъ насъ има въ кѣщата си конѣи, конѣи, сензи и три четире слуги и слугини? кой отъ насъ живѣе болерски? — никой. Въ цѣлъ Цариградъ въ столицата на търговіята отъ когото и да поиска човѣкъ нѣкое пожертвованіе отъ двѣ три лири за общо ползано дѣло, той ще прѣиме отговоръ нѣма мѣ. Дѣ ни е Всеучилището, за което гърѣхмѣ толѣкъ врѣмя? Най-богатѣи търговецъ отъ насъ надвечеръ си отива у тѣхъ пешакъ да раздѣлѣхъ пѣтъ хиляди раскрача и то още и на горѣ, че кѣсѣята му не процава да плати два пѣтака керѣи за единъ конъ. Нѣй до сега не сме видѣли нѣкоя богатырскѣи сынъ да разнесе за единъ денъ за свой кеѣфъ стотинѣ двѣста лири понѣ на безпозлани работи. Това сичко доказва, че у насъ нѣма богатство, по просто да го речемъ, нѣя нѣмаме пари, душата на всяко нѣщо. — Нѣмаме просвѣщеніе, за да заземъ какъ да ги добѣемъ, щете кажете. — Естѣ.

Обаче знаете ли, че просвѣщеніето е едно цѣлѣ, което, който го помирине, ако нѣма доста пари, испразднева си кѣсѣята? Чѣго говоримъ, всрѣдъ Парисъ въ столицата на просвѣщеніето немотѣи не знае даже и да прочѣта. — Обстоятелствата и врѣмената ни сѣ кривѣи, та наможимъ да спечелимъ, а то нѣя сме ако трудомобили хора, щѣтъ кажатъ други. — Е, сега ми казнахте. Какъ ли обстоятелствата и врѣмената не прѣкачатъ на Арменити да сѣ обогатяватъ? и тѣи прѣди тридесѣти години бѣха на единъ степенъ просвѣщеніе съ насъ, даже ако не сѣ измамваме, и по-долу отъ насъ и тѣи живѣятъ въ истата Царчина и подъ сѣщето управленіе както и нѣй. Нѣ я поиспитайте малко нѣщо да видѣте на кой степенъ просвѣщеніе са намирѣти и какво богатство иматъ? ако сѣдѣна да ви го описвамъ, щете речете, че го правя за да сѣ потвърди речѣта. На что е нужно, ви сами живѣте въ Цариградъ, поиспитайте и вижте. Заимнете по край тѣхнити училища, расходете се по край тѣхнитѣ кѣщи, погледнете как сѣ обличени и т. н. — Тѣи отарѣи имаха добри случки, та спечелиха отъ Царчината, щете речете. — Да, обаче нашити беглишкѣи и абаджин по то врѣмя нѣмаха ли по добри случки за печалба отъ Царчината? Кой сѣ надхвърляваше съ бѣшлицити край морето, както правятъ малкитѣ дѣца съ камачетѣ край реката? кой не аресваше бѣшлицити, че били бакжри, та ги риташе съ кракъ, не бѣхмѣ ли нѣй? Нѣ тохъ! хирѣна то врѣмя, нѣма го вѣки! Нашити книжари напечатѣхъ Аритметикѣ. Нѣма вѣке пари безъ смѣтка. Арменити излѣзѣха по хитри отъ насъ, тѣи сѣ сѣдѣхѣ съ Царчината, завардиха богатството колкото нѣмъ сѣ намери въ рѣцѣти, посредствомъ него сѣ просѣтѣхѣ, и всякой денъ гледатъ да сѣ приближаватъ до Нея, както малкити пѣленѣи си увирѣтъ подъ крѣзлата на маика си, щото днесъ у всѣко Управителско отдѣленіе, вътрѣшнѣи и външнѣи, все има по единъ тѣхенъ въ служба. Тѣи иматъ и друго, което нѣя сѣ жалностъ казваме, то е тѣхнѣи народенъ театеръ, надъ вратити на който всякой чѣсъ сѣ развива великобѣно чѣрасенъ прѣнорѣцъ на Н. В. Султанѣтъ, какъ знаятъ за тѣхната признателностъ и прѣданостъ къмъ Царчината, отъ които тѣи сѣ получили и получѣватъ толѣка добринѣ! А пакъ нѣя что правимъ? кой что ни рече даже да е и противно на ползити ни, нѣя го слушаеме, сѣ една рѣчь свѣтътъ нѣй подмѣта както вѣтарѣтъ — перотѣ. Да измамимъ единъкого си отъ единѣси, за да го разоримъ поскѣ, да извадимъ младиѣ Българчѣта отъ францушкити пансіони да сѣди просвѣщаватъ, да принуждаваме други да не живѣятъ по Беноглу, че ужъ сѣ разговарѣли съ Улиати, да направимъ въ нѣкое клѣше читалище да сѣ събиратъ тамъ младежѣтъ, за да не сѣ запознаватъ съ други народи по просвѣтити отъ насъ, отъ които по злополу чѣ имаме толѣкъ нужѣи, на кѣщо да речемъ, да живѣемъ като малката само въ своята си кошничка и да сѣ доимѣи костеливитѣ орехи.

Единъ Българинъ.

ОТВѢТЪ НА ВРЪМЕТО. (1)

Този чась подирь думитъ за отвлечен-ния характеръ на писмата ми, Врѣмето продължава: Икономовъ говори не съгласно съ действителността.

По горѣ, при опроверганіето на предидущитѣ доводи на Врѣмето, са показа, колкото бѣ възможно, справедливи ли сѫ нашитѣ бѣлѣжки (писмата ми) и съгласни ли сѫ съ действителността. Ако съмь съмѣлъ да покажи тая справедливостъ, азъ съмь показалъ и съгласіето на моитѣ мнѣнія съ действителността; защото нѣщо, дѣто е справедливо, не може да е несъгласно съ действителността.

За доказателство на това, че моитѣ мнѣнія не сѫ съгласни съ действителността, Врѣмето припожда мнѣнието ми за правоученіето.

Читателитѣ, вѣроятно, помнятъ, че азъ настоявахъ да са изсѣри правоученіето отъ нашитѣ училища, като предно за дѣтското развѣтѣ. Доказателства за този вредъ азъ привѣдохъ нѣколко (вижъ Турціи бройове 16, 17 отъ 1865). Тамъ азъ бѣхъ казалъ, между другото, че нравствеността на дѣтето зависи отъ обществената нравственостъ, а не отъ училищнитѣ правоученія. Отъ тука азъ изваждамъ слѣдствие, че училищата не могатъ и не трѣба да възпитаватъ, а да образуватъ, да учатъ. Изъ Врѣмето не ще да знай нищо: то продължава да говори, че нашитѣ училища трѣба да гонятъ възпитателни цѣли, по тая причина, че обществото е неразвито и отъ това не може да възпитава само младото поколение. Врѣмето не ще да разбере, че трѣба и достига са, сѫ двѣ различни понятія; оно настоява на трѣба безъ да помисли това трѣба достига ли са, настоява само за туй, защото до сега тѣй было. Разумността на тая работа не са зема въ внимание отъ него. Азъ знаа, че е мажно нѣщо човѣкъ да са съзнаа, че нѣкои неговы понятія, които то считало непрѣложими, като догмати, сѫ погрѣшны или лъжливы. —Знаа че е мажно да остави човѣкъ тѣзи запитія, които многоврѣме сѫ были неговы плътъ и кръвъ; нѣ знаа и това, че истината е по горѣ и по скъпа отъ нашитѣ понятія, та зарадъ туй трѣба да жертвуваме сичко за нея, ако ще бы да усѣцаме и болѣсти отъ пожертваніето на нашитѣ стары убѣждения.

Отъ една странѣ имаме авторитета на Врѣмето, който са опира на старитѣ мнѣнія; отъ другѣ—опыта и наукѣтѣ. То утвърждава: правоученіята сѫ нужны за нашитѣ училища и нашитѣ училища трѣба да възпитаватъ; науката отговаря: правоученіята сѫ предны за дѣцата и цѣлитѣ, зарадъ които са внасятъ въ училищата, не сѫ достигнѣтѣ. Врѣмето не привождѣ никакви фактове въ полза на мнѣнието си. Науката натрупва безбройны доказателства: вещественны, нравственны и умственны. Кого да слушаме? Ако послушаме Врѣмето и неговитѣ недоказаны доказателства, ний ще направимъ непростителнѣ погрѣшкѣ: авторитетъ на Врѣмето не е непорѣшимъ, та да го приемѣмъ безъ доказателства; ако послушаме положительныя наука, науката която е извлечена отъ природѣтѣ на вѣщитѣ и на която положеніята са потвърждаватъ съ безбройны доказателства, тогава трѣба да отбърлими Врѣмето като човѣкъ, който не говори работѣ. Не знаа другитѣ, нѣ азъ отдавна съмь оставилъ сѣки човѣчески авторитетъ и съмь отишълъ подирь наукѣтѣ.

Освѣнъ наука, и моя собственны опытъ ма учи, че сичкитѣ учителски старанія да направятъ дѣтето нравственно си оставатъ безплодны, когато у дома и въ обществото има другѣ нравственостъ, нежели, каквато ты учи-

тели проповѣдва. Последнія проповѣдва нѣща, които поведеніето на цѣлото общество искарѣва лъжливы: дѣтето ще ти приемѣ ли таквы нѣща? Ако настояваме да ги натоваримъ на ученика, ний го направимъ лицемеръ, на устатаси да носи еди що си, а поведеніето му да бѣде съвсѣмъ противоположно.

Опытъ на множество хора—статистиката—доказва, че добродѣтели и пороци на човѣка зависатъ отъ умственното състояние на обществото, отъ характера и сумѣтѣ на знаніята. Въ това общество, зарадъ туй давайте вѣрны знанія, давайте знанія, нравствеността сама ще дойде.

Както са види Врѣмето само осѣща слабостѣтѣ на своитѣ доводи, и зарадъ туй прибѣгва къмъ друго срдѣство, таквозъ срдѣство, което той употребѣва въ сѣки затруднителенъ случай, срдѣство рѣшително за него и подобнитѣ нему лицемеры. То ма нарича безбожничъ за това, дѣто отбърлими правоученіето, нарича ма тѣй, защото друго яче не може да придаде сила на думитѣ си. Не стига това, то ма заплашва съ нѣкаквы си заявления. Като оставимъ на другитѣ да оцѣнятъ това срдѣство, азъ ще забѣлѣжъ, че не са боя отъ тѣ неговы заявления и выкове. За туй не са боя, че имамъ твърдѣ добро мнѣніе за нашѣя народъ. Колкото и да са ще на Врѣмето този народъ не е до толкова суеверенъ и слѣпъ, каквото да уйдиса на неговитѣ умъ и да зема вѣтърницѣтѣ за исполнимы. Колкото и да е просто, нашѣя народъ умѣе да отгѣди прозачитѣ, съ които са бори Врѣмето, отъ действителнитѣ образи на моитѣ статіи.

Дори и тогава, ако да бѣхъ увѣренъ, че въ нашѣя народъ нѣма здравъ смисълъ и тогава не щѣхъ да са боя отъ неговитѣ плашила. Само този са боя, който усѣща на сърце си лопшотіи. Макарь моитѣ мнѣнія да противорѣчатъ на мнѣніята на много хора, тѣзи мнѣнія азъ не ги исказвамъ съ намѣреніе да поврѣди интереситѣ на мой народъ. Когато съвѣта ми е мирна, отъ какво ще са боя? (Слѣдва).

ЛѢСКОВСКА СВАДБА.

Отъ П. В. Оджикова.

IV. За свадбѣтѣ. (1)

Сега намѣрватъ една старѣ женѣ, която да има познанство съ моминскѣтѣ кѣцѣ, проваждатъ да разгѣда каква е момата у кѣци и дѣл' е добра кѣцовница, и какъ живѣйтъ нейнитѣ у кѣци, нѣ предлагатъ на тѣзи старѣцѣ да лопыта изъ далѣчь момчето да ли има всячко готово за свадбѣ и дал' обыча сына имѣ. Старата вѣща, нѣ покрѣга изгледница и сватѣ, и съ приличны и почтенъ начинъ между дѣлгы разговоры за свадбѣ, отваря приказѣ и за уживаніе на кѣцинтѣ момѣ. Майката на момѣтъ ужъ ся извинява, дѣщерѣ и е еще млада, че нѣмѣтъ еще моминскы даровы прѣгответены и пр. пр. Най-послѣ старѣцата прѣдлага, че е испроводена отъ еди кое добро мѣсто да иска момчето за стопанѣкѣ: съ много хвалбы укыча момчето и сключаява, че е добрѣ да не испущатъ това мѣсто. Майката на момчето казва на старѣцата: „Благодаримъ дѣто сте ны почели, и на онѣзи, дѣто сѫ тѣ испроводили, нѣ дойди сутрѣ: да попытамъ мѣжѣ-си, какво ще рѣче; защото и двамѣ сме хранили това чедо.“ Вѣщата сватѣ познава отъ прѣвъ пѣтъ да ли ще са збѣде сватовщината или не. Сватѣта разгѣдва добрѣ чистината и наредѣжѣ у моминѣтѣ кѣцѣ. Ако усѣти чи ще са збѣде, врацѣ-ся весела, ако ли не, начумѣрена ся враца. Разказва на момковѣтѣ майкѣ всичкитѣ разговоры и забѣлѣжы.

Утѣва повторомъ, и ако и ся каже да дойде другѣ пѣтъ, то е знакъ, че ще са збѣде сватовщината. Сега момковитѣ въ единъ празникъ утѣватъ на хорото и углѣдватъ момѣтѣ на хубостъ, зуранихъ и рѣсть. На утрото въ понедѣльникъ испроваждѣтѣ мѣжѣ сватѣ, който да призва съ бащѣтѣ на момчето. Ако ся погодѣтъ съ отговора и наклонността на момчето, опредѣлѣтъ часа за одумване и испиваніе.

2 Одумване.

Въ опредѣленныя часъ утѣватъ двамѣ трѣма мѣжѣ при моминѣ бащѣ, которого поздравяватъ съ почетно имѣ свѣтѣ. Той ги посрѣща засмѣю и прѣтескы. Послѣ насядатъ сами въ собѣжъ и ся разговарѣтъ сериозно върху прѣдмѣта за которого сѫ дошли. Приемѣтъ рѣшителнѣ отговорѣ, че ся съгласява, почеркѣтъ ся и ся врацѣтъ весело назадъ. Прѣдѣватъ радостижѣ вѣсть, отговора и одобреніето момковимъ родитѣлѣмъ. Казватъ и опредѣленныя день за испиваніето и ся разутѣждатъ нагостени добрѣ сѣкѣтъ у тѣхъ. До испиваніето всичкѣя вѣрѣжѣ на работѣтѣ ся пазѣ и отъ двѣтъ страни съ свѣтѣ тайностъ, за да небы да ся раздажѣтъ отъ неприятели лъжливы хулы и укорителны слуховы и върху двѣтъ страни.

КОРЕСПОНДЕНЦИИ НА ТУРЦІЯ.

ЕДРЕНЕ, 10 Марта. — Жителити отъ той градъ чакѣха съсъ нетерпеніе идваніето на Главнитѣ управитѣлѣ на той новѣ Вилаетъ, Куршидъ-паша. Той доиди най сегѣ; и сичкити жители сѫ радостливи, че сѣдѣбата нийѣ приближава да земе поправленія въ много отношенія.

Тѣя живи радости въ массата на народѣтъ са виждатъ отъ това че предѣ да влѣзи въ градѣтъ едно голѣмо множество хора отиде да го посрѣщѣ: чиновницити и религіознити главатарѣ на Българити, на Гърцити, на Ерменцити и пр. пр. направиха и тѣ сѣщѣто.

Куршидъ-паша е единъ отъ образованити Турци; има съ еди чувствѣ и за христѣнитѣ и за мюсюлманитѣ; и, обѣгнати на тѣя чувства, прѣвити сѫ считѣтъ днесъ честити че ще имѣтъ такъвъ управитѣлѣ.

Благополучиѣ сѫ тѣя народѣ които имѣтъ добри царѣ и просвѣтени управитѣли; и какъ да не припознаимъ и ний сегѣ че са сподобихми да придобѣмъ това благополучіе толкъ много врѣме желано?

Казуватъ чи прѣвити мѣрки които ще земе главнитѣ управитѣлѣ на едренескѣтъ Вилаетъ, е да прѣобразовае съвѣтити на управленіето, въ които ще прѣжествуватъ шестима Турци и шестима христѣни.

Хортува са още за обнародваніето на разни закони, помежду другитѣ, законѣтъ, който ще управлява новитѣ Вилаетѣ, и споредъ которого трѣбува да са уждатъ прѣобразованіята и улученіята.

Хортува са още че сега скоро ще са отвори една печатница за окръжнитѣ писма на Вилаетѣтъ. Нѣкои ма увѣриха были че е едины вѣстникъ, половината на турски, и половината на български споредъ едни, а споредъ други половината на грѣцѣи щѣлѣ да са издава сега скоро.

Както и да е нѣка не приваримъ. Нѣка чѣками да видимъ прѣво на кѣдѣ ще обѣрнѣ-визнаніето си Куршидъ-паша, за да можимъ по добрѣ да го укѣнимъ нѣго и бѣдностѣта на жителити, които зависѣ отъ сѣщѣтѣ.

МОНАСТЫРЬ, 5 Марта. — Вий знайте че предѣ чѣтыре мѣсеца Хюсини паша затвори българското народно училище което са бѣше отворило отъ Василя Манчева.

Жителите Българи отъ тоя градъ протестуваха срѣщу тая мѣрка; тѣ дадоха едно прошение въ което молиха управленіето да позволи да си отворятъ училището.

Тия дни са наядавали да излезе позволеніето за това училище, и дѣцата които са распрснаха, ще са събератъ пакъ, да учатъ языкътъ си потыканъ отъ гръцкити владыци.

Утвържаватъ че въ сѣщото време дѣто е малкото училище щѣло да са отвори и едно училище за младити Македонци. Дай Боже!

ТУ. ЧА, 1 Марта. — Драго ми беше и сѣ угаждахъ на сърце си нѣщо да ми подцрѣнва когато слушахъ да приказва нѣкой за Болградъ, дѣто живеятъ наши Българи, преселеници татъкъ по разнитъ руски размирници. Хеле за добрата ми честь случи сѣ да е тѣзгодишната зима хубава, съ работа безъ работни речни, скимнами та стидохъ, дѣто и пресѣдахъ нѣколко дни.

Единкото мое любопытство беше да видя централното училище, Интернанта (домъ дѣто са възпитаватъ нѣколко ученици на общо иждивеніе) и книгопечатницата. Твърдятъ ми аресаха училищнити наредби; а директорътъ Г-нъ В. Беронъ, като единъ ученъ и нареденъ мжжъ, старае се да нарежда сичко добръ; нѣщо да стори самъ си Негова милостъ? Една необработена земя, заглажвала и прѣвзета отъ трънѣ, дивни тръви и бурени, мжко може са исчисти, та да роди жито и друго. — Тукашнитъ хора, Господине редакторе, заглажвали въ чуждий духъ, лесно са не обръщатъ къмъ това що е чисто народно.

А още по-големо зло е, дѣто и младитъ ако и да са учатъ по сегашно, растятъ въ сѣщій духъ. — Азъ са пригадахъ на нѣкои ученици отъ централното училище и забележихъ голяма развратностъ; тѣ, както и бащитъ имъ, иматъ омраза къмъ оныя Българчета, които сѣ отъ Турско; тѣ сѣ дѣто сѣ възмущаватъ противъ директорътъ и правитъ съвогашио главоболіе на училищнитъ комитетъ. Нѣ тѣзи умни Господиновици (членове тѣ на Комитетътъ), като замани хвъргатъ кабахата на тукашнитъ ученици. . . . Ако са запримаже нѣкой съ тѣхъ, първо ще чуе това: „Ние доведохме отъ Турско народни учители да ни научатъ, а тѣ сѣ подскокоросаха да развалятъ и направеното!“ пжкъ не зная кои сѣ тѣзи учители, дѣто сѣ дошли отъ Турско. — Сичкитъ до единъ руски възпитаници, на които языка мирише сена русизмъ. —

По добръ ще сторитъ Г-да членове тѣ да обрънатъ внимание къмъ тукашнитъ ученици, които са пржкнати отъ нѣни бащи и майки развращаватъ и вънкашнитъ. — Колко ли вънкашнини ученици има тука да са възпитаватъ на общо иждивеніе, и колко учители сѣ отъ Турско, та имъ е толкъсъ дотыгнало? Научихъ са твърдѣ добръ и распятахъ, кои бѣха онези развратни момчица, дѣто играяхъ около централното училище и сѣ подсмиваха на турскоземцитъ, които си отнааха по пакъ. После отидохъ за любопытство и въ нѣкои дюгени, дѣто слушахъ да мжиратъ сѣкакъ за оныя, които дохождатъ отъ турско, чи тѣ бѣше вулентери и незная що. (Колко наонаки думы!!!)

А за училищната печатница, и тамъ ходихъ. Нѣкой си отъ нашитъ книжари бѣше порячялъ да са науча какъ печататъ и пр. нѣ видяхъ, че тука нѣма уредъ колкото у една вътърница (воденица на вѣтръ)! Книгопечатницата е прѣдана подъ управленіето на единъ (Руснакъ ли е Полякъ ли е) каприциозинъ, който си плете кошницата, и Комитетътъ тму плаща по 50 карбовани мѣсечина, безъ да го пыта нѣкой що е работилъ и пр.

това са върши, защото жената която водилъ печатарятъ бѣла роднина вари кому си. . . . — Когато бѣхъ въ Болградъ, недѣленъ день бѣше, и азъ присуствувахъ на молебень (за испажданіето на Куза-бей ли бѣше за новъ князь ли и азъ не знамъ), отсѣтънъ токо сѣ рачю пжкъ, че въ Букурещъ нѣмало никакъвъ князь: „Тумба думба шикалка, нѣма свадба никакъва.“ казва българската пословица.

ВЕЛЕСЪ, 5 Марта. — Отъ нѣколко години на насамъ жителите на велешката Область много страдаха отъ нѣколко лица на мѣстното гражданско управленіе, а особно отъ Санджакъ-Емини Панта Бога, родомъ ултра Цинцаринъ, който, като бѣше сѣ съгласилъ съ нѣколкоина други мюсюлмани, глобеше и жерметисувахе народа до толко, щото сиромасите непрестанно пары даваха на касата и все оставаха длъжни и неисплатени. Тоя крѣволдникъ и безхарактеренъ челоуекъ, който сѣ е обогатилъ съ грабителство и неправда, до тамъ бѣше сѣ прострѣлъ съ свонти прѣатели и другаре, членове на управленіето, щото да открадне отъ царската Касса на мирята юмручка едно голямо количество пары. И Богъ знае колко зло искаше още да направи ако бѣше останалъ на службата си.

Благодареніе на Негово Прѣвѣсходительство главнитъ на Битолскіятъ Еялетъ управитель Хюсини паша, който още въ Септември истекшаго года, кога дойде тука отъ една само прыница го разумъ че е лошъ челоуекъ и абіе го извади отъ службата му. — И слѣдъ три мѣсеци благоволи да ни испрати новъ мюдиръ честитиъ Михатъ ефенди, който бѣше управитель у Тетово.

Радостта за опредѣленіето и дохожданіето Негово за нашъ управитель е неисказана. Понеже Михатъ ефенди е обдаренъ съ вситъ преимущества и качества, потребни на единъ царскы чиновникъ. Като на примѣръ: сѣ прилична възраст, развиеено чрезъ едно прѣвѣсходно възпитаніе, съ праведливостъ, учтивостъ, благопріятностъ и съ много други естествени и душевны дарбы, които прѣвѣсходатъ нѣговитъ още млади години.

Тоя добрый и справедливъ мюдиръ нѣматъ два мѣсеци и полъ отъ какъ е дошолъ и съ голяма леснина откри вситъ противни на царската заповѣдъ зли дѣла на реченнаго Панта Ултра Цинцара и на дружеството му. Той сѣ хвали още чи има арка поручителятъ си Лала Грекомана, който дава паритъ си съ лихва по 150 гр. % и запусти толко фамилинъ у Битола!

Михатъ ефенди кунно съ Г-на Йордана Драндари и съ Г-на Андреа Мискина му гледатъ хесапотъ, и да видимъ още колко товари пары ще му найдатъ да е посвоилъ и кановъ коиецъ ще земе това дѣло и послѣ ще ви пишеме.

Въ Бегиница, едно село отъ велешката каза, са извърши едно важно злодѣяніе презъ миналий Декември. Главнитъ таксидаръ Кезимъ бей и Амида сынове на Еминаа, като отишли да собирать пары въ селото, попотъ селскы бѣль въ църква и служилъ литургия, тѣ безъ да почекатъ да сѣ свършитъ службата, отиватъ въ църква и изваждатъ попотъ насилственно надворъ. Бѣгъ народътъ що бѣль събранъ въ църквата и двойца близу до смъртъ, отъ които единиятъ кажуеъ да е умрелъ, а другіотъ са измира живъ обаче въ жалостно станѣ. Мѣстното управленіе като испита добръ работата, рѣши да испрати у Битола реченитъ насилници да сѣ судятъ споредъ царскитъ законы. —

ПРИЛЕПЪ, 4 Февруарі. — Въ поминатити си броновибѣже вѣстели една допис-

ка отъ градътъ ни, която хортуваше въ подза на учителя ни Икономова. Тая дописка си имаше пълно право: ній я подтвърдуваме за добра на васъ.

Нѣ Г. Икономовъ като не познавалъ че не етъ толку добро разположенъ сирѣма здравѣто що му трѣбаше на призваніето отъ тамо да си губитъ времето за да сѣ възползѣтъ вѣществено само? Защо му бѣше да зема тѣ на себе си толкова голѣмъ трудъ, като не етъ способенъ първо отъ злорасположеніето си, а друго отъ завистното на благоволеніе да сѣ учитель донеситъ още еденъ или како него или по долень отъ него за да сѣ управляватъ училището по добръ отъ како що до сега? Само за новци ли трѣбать чоекъ да се стараеъ, или и за слава? Не, само за второто продружено послѣдъ съ първото. — За това сега мие познавающинъ че Икономовъ не ни се отговоритъ и санающинъ малце да отстраніе Господство му, то ній ще чакаме да видимъ отговорътъ му.

ПОЛИТИЧЕСКИ ИЗГЛѢДЪ.

ФРАНЦИЯ. — Отъ нѣколко време земледѣліето у тая страна са намира въ едно бѣдно състояніе. Парижкити вѣстници са занимаватъ сѣки день съсъ тоя важенъ въпросъ и търсятъ лесинната за рѣшеніето му.

Г. Тьеръ приказалъ тия дни едно дълго слово върху тоя предметъ. Това слово произвѣло едно благопріятно впечатленіе въ сичкити духови. Европейската преса запаля на Г. Тьера.

Царскіятъ сынъ, наследникъ на куроната, който бѣше боленъ отъ единъ мѣсецъ почти, и който даване серіозни безспойности, уздравялъ.

ИНГЛИТЕРА. — Говори са че инглишкитъ кабинетъ прѣвлъ отъ австрійскитъ кабинетъ една нота въ която са умолявалъ да посредствува за спокожденіето му съсъ Пруссия.

Разискуваніята върху избирателното преобразование слѣдуватъ още съсъ живостъ въ камарити на общинити и въ камарити на лордовити.

Предложеніята, които лордъ Русселъ направилъ отъносно на това избирателно преобразование не ще са прѣиматъ споредъ както утвържаватъ.

РУССИЯ. — Утвържаватъ че руското правителство направилъ единъ заѣмъ отъ сто мліона франки.

АВСТРИЯ. — Тия дни францужскитъ императоръ испратилъ единъ нишанъ отъ Лежонъ д'Оноръ на сынѣтъ на австрійскитъ императоръ.

Като връчилъ своеръчното писмо на императорѣтъ което придружавало нишанѣтъ, францужскитъ посланикъ са изразилъ тѣй:

„Двата народа ще видѣтъ съсъ едно „равно задоволствіе това открито засвидѣтваніе на почетъ и на прѣятелство, което „сѣдинява двата народа. Тѣ ще видѣтъ „още взаимното желавіе за да стегнатъ „серьскити които сближаватъ тѣ два народа, „и които не ще са забавятъ да умножатъ, „подъ честитото вліаніе на договорити.“

Австрійскитъ императоръ отговорилъ съсъ слѣдующитъ начинъ:

„Видѣмъ съсъ едно живо задовол-

„Тие сичко което можеш да затъгни свързани помежду нашите две страни. Желанията които изричат се съгласяват напълно със нашите лични чувства.“

Хортува са че сношенията помежду Австрия и Пруссия не били добри, и отъ деня на ден са страхуват хората да не би някак да са скаржът и да избухне една кава помежду имъ.

Увѣряватъ че сега наскоро австрийскитѣ императоръ и прускиятъ царъ щѣли да са видѣтъ въ Гащанъ относително за шлезвиг-холщанскитѣ работи.

ШВЕЙЦАРИЯ. — Една телеграфическа депеша пратена отъ Зюрихъ до европейскитѣ вѣстници извѣства че по слѣдствие на испѣжданіето на единъ ученикъ отъ политехническото училище на тоя градъ, едно движение отъ ученици избухнало въ училището срѣщу директорътъ.

Числото на размирни ученици възлизало на 200. Полицията отъ сичкитѣ кюшета са повикала. Една голѣма борба станала помежду първитѣ и послѣднитѣ. Запѣтатата била принудена да са биятъ съсъ сабя въ ражъ.

Въ тая борба трима души паднали; двацѣ души са ранили отъ запѣтатата и ученицитѣ смѣсено.

Други двацѣ души сѣ турили въ хапусъ които казуватъ че били сторничитѣ на това безумно движение.

Хортува са че тия дни щѣло да стане едно извънредно събрание отъ политехници за да разгѣда тая работа, която не имъ прави честь.

ГРЪЦИЯ. — Едно важно разногласіе са имавило помежду началството и святиятъ синодъ. Синодскитѣ съвѣтъ са съставя отъ петъ членови отъ които единътъ е наименованъ отъ царятъ, а другитѣ три владци станали членови по причина че сѣ най стари; петиятъ е атинскитѣ архіепископъ, който е прѣдседател на съвѣтъ по право.

Сегашниятъ синодъ отказува да припознава и да освѣщава избираніята, направени отъ послѣдниятъ синодъ. Освѣтъ това, той иска запрѣщението на архіепископитѣ и на владичитѣ митрополитски, и наименованіето на единъ само митрополитски владика, който ще бѣди атинскитѣ.

Министерството като неможи да отговори на желаніето му синодътъ са прѣдстави предъ царятъ за да са уплачи отъ министерството на богослуженіята. Нѣ и царятъ нерачи да земи въ уваженіе исканіето му.

СЪЕДИНЕНИ ШТАТИ. — Южнитѣ вѣма да са приѣматъ въ конгресътъ, споредъ послѣднитѣ новини които приѣхли отъ Европа.

Това отказуваніе на сѣверитѣ ще подкладе пакъ умразата и негли боятъ който прѣстана миналата година.

МОЛДО-ВАХИЯ. — Миналата недѣля дойдоха въ градътъ ни двама прѣдставители отъ страна на привременното букурешко правителство съсъ миссія да са видѣтъ съсъ министритѣ на Високата Порта, и да отидѣтъ послѣ за Европа.

Конференцията сѣ отворила въ Парижъ подъ прѣдседателството на Друина Делю, министръ на външнитѣ работи.

Въ каква точка на врѣнieto ще разгѣда тая конференція букурешкото движение, това не са знае още. Нѣ това което е познато, то е че Власитѣ не направиха добръ дѣто извадиха князътъ си, и че, споредъ формалнитѣ думи на трактатътъ отъ 1856, понеже чужди князъ не ще може да царува надъ Княжествата, Конференцията ще са ограничи въ тоя трактатъ и ще глѣда да направи да са приѣми князъ отъ страната, който не ще бѣде по-добъръ отъ сваленитѣ.

Сичкитѣ европейски вѣстници сѣ съгласни на тая точка: да са уварди трактатътъ.

И понеже споредъ тоя трактатъ съединеніето на двѣти Княжества са направил само за Куза-бей, то днесъ като са извади Куза-бей, съединеніето на двѣти Княжества трѣбува да са развали.

На това мнѣніе са намиратъ и много отъ европейскитѣ вѣстници които защищаватъ безпристрастно международнитѣ права.

Тия дни жителитѣ отъ Яшь испратили едно прошеніе до Н. В. А'али паша, министръ на външнитѣ работи. Въ това прошеніе народонаселеніето отъ тоя градъ иска, въ името на духовенството на притѣжаніето и на търговията раздѣленіето на Молдавія отъ Валахия и превъзласеніето на единъ Князъ особенъ отъ влашкитѣ.

Като са уплакуватъ отъ деспотизмътъ на куза-бей, и отъ противоположнитѣ сетини които даде тѣхното приврѣзуваніе на Влахия, Молдованцитѣ свършватъ като молятъ Нѣгово Височество да благоволи да съобщи тия желанія имъ на Н. Ц. В. Султанътъ, сирѣчь желанія да си бѣдѣтъ такъвъ каквито сѣ си били отъ незапомнени години.

СЪБАВКИ НЪЩА И НОВИНИ.

— По онзи день персискитѣ посланикъ има една дълга Разговорка съсъ В. Везиръ.

— Г. контъ Грени, италианскитѣ посланикъ при Високата Порта, са наименова, посланикъ при данемарскитѣ дворъ.

— Н. П. Арштархи-бей, князъ въ Самосъ пристигна въ градътъ ни онзи день.

— Миналата събота маркизъ де Мустіе, Французскитѣ посланикъ, даде единъ голѣмъ обѣдъ на когото присѣствуваха министритѣ и главнитѣ чиновници отъ Високата Порта.

— Леванъ Хералдъ увѣрява че подаръ малко врѣме египетскитѣ подкралъ тунискиятъ бей и Шерифътъ отъ Мека щѣли да приѣматъ нишанъ Османіе въ диаманти.

— Увѣряватъ че царското правителство са готвяло да направил единъ заемъ отъ 15 милиона франки.

— Казуватъ че тия дни прѣдставителитѣ проводени отъ привременното ромѣнско правителство щѣли да са приѣматъ отъ Н. Ц. В. Султанътъ.

— Увѣряватъ че Н. Ц. В. са готѣлъ да проводи армагантъ на французскитѣ императоръ осемъ арабски коне отъ чиста кръвъ.

— Тия дни са сключилъ единъ новъ телеграфически договоръ помежду Високата Порта и Гръция.

— Казуватъ че ерменскитѣ патрикъ си далъ оставката.

— Презъ рамазанътъ, сирѣчь отъ 6 Яну-

арія до 6 Февруарія сѣ умрѣли въ Цариградъ 820 души отъ които 223 сѣ Мюсюлмани, и 263 туркини; 181 Християни и 119 жеми; 22 Евреи и 21 жена.

— Царъ Георги благоволи да подари голѣмийтъ Кръстъ на Спасителя на белгійскитѣ извънреденъ посланикъ и други срѣбьрни кръстови отъ сѣщиятъ орденъ на другитѣ членови отъ сѣщата миссія.

— Нѣй припорѣчва на вниманіето на читанелитѣ си кореспонденцията си отъ Велесъ. Тая кореспонденція хортува за едно злодѣяніе отъ най свирепитѣ което станало въ Бегнища и което са извършило отъ таксилдаритѣ на правителството отъ тая областъ.

Куріе д'Оріанъ бѣше писалъ нѣщо за тая безчестна работа. Нѣ отъ наша страна нѣй не върувахми, защото знаехми че въротърпеніето са широко испълнява въ Оттоманската Имперія. Нѣй сми били излѣгани.

— Отъ двѣ недѣли владѣха силни вѣтрове изъ Черно море и Бѣло-море. Казуватъ че тия вѣтрови причинили много злочестія.

— Тая недѣля стана още едно събрание въ метохътъ при Българската черква, относително за основаніето на едно българско читалище въ Цариградъ.

— Хортува са че Н. П. Кемалъ ефенди, министръ на общенародното просвѣщеніе, щѣлъ да трѣгне тия дни за Белгія.

— Казуватъ че подиръ малко врѣме ще излѣзе единъ новъ французскитѣ вѣстникъ, подъ названіе Г'Палюстраціонъ Оттоманъ.

— Миналата събота избухна единъ голѣмъ инжъ въ Стаматія. Числото на изгорѣли къщи са въскъчва на 1300; помежду другитѣ, двѣ джамии и единъ гръцки манастиръ, останалъ отъ византийската епоха.

— Миналитѣ понѣдникъ са дѣржа единъ министерски съвѣтъ въ Долма-Бахче, подъ прѣдседателството на Н. Ц. В. Султанътъ.

— Ижтинѣ дошле отъ Манастиръ убавѣтъ че въ тоя градъ Гръцитѣ и Българитѣ сѣ карали сѣки день за да четѣтъ въ черквитѣ си сѣки на языкътъ си. Гръцитѣ нерачили да слушатъ българскитѣ языкъ и Българитѣ гръцкитѣ.

За да са тури край на тия неприличности или по добръ на тия патриотически усилія най-доброто нѣщо което нашитѣ Българи трѣбува и сѣ дължни да направѣтъ, то е да не давѣтъ нищо на владѣката, и тогава нѣй мислимъ че сичко ще са свърши благоприятно и за двѣти страни.

ИЗВѢСТІЕ. — Единъ младъ Българинъ, който познава языцитѣ: български, немски и гръцки, както и енциклопедически науки, които са приподаватъ въ европейскитѣ гимназійни училища, иска да постъпи въ учителско званіе. Оная обществата, които иматъ нужда нека благоволятъ да са отнесѣтъ писмено до Г-на Тома Пантелеева въ Сонцовъ.

ИЗВѢСТІЕ. — Долоподписанній има честь да извѣсти че за напредъ ще изважда портрети, на които цѣната не ще бѣде повече отъ три до петъ гроша.

Тия дни ще излѣзе отъ антография Българско хоро съсъ слѣдующиятъ начинъ:

Напредъ хорото съсъ разни български облека. Надъ хорото ще да има сѣдници Български, подиръ гори въ които сѣ глѣдѣтъ български села на които къщата сѣ покрѣти съсъ прѣстъ, и най сетѣ са видѣтъ още по-нагорѣ планини съсъ орачи и чобани.

Тая картина ще съдържава съсъ една дума българскитѣ обичии въ подобни веселии, и азъ са надѣвамъ че многѣ съотечественици ще я приѣматъ съ драго сърце.

Игнатій Дяковъ.

Отговорникъ Никола Геневичъ.